Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Інститут економіки та прогнозування НАН України
Північно – східний науковий центр НАН України
Білоруський національний технічний університет
Магдебурзький університет імені Отто-фон-Геріке, Німеччина
Мішкольцький Університет, Угорщина
Вища школа менеджменту охорони праці в Катовіцах, Польща

Оптимум

ТРУДИ
XII-ої Міжнародної науково-практичної конференції

Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум - 2016»

6-8 грудня 2016 р.

Харків – 2016

Труди XII-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2016» 6-8 грудня 2016 р. – Х. : НТУ «ХПІ», 2016 р. - 210 с.

Труди відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

ГОЛОВА

Сокол Є.І., д.т.н., професор, ректор Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СПІВГОЛОВА

Марченко А.П., д.т.н., професор, проректор НТУ «ХПІ»

ЧЛЕНИ ПРОГРАМНОГО КОМІТЕТУ

Марченко А.П., д.т.н., професор, проректор НТУ "ХПІ";

Пилипенко А.А., д.е.н., професор, завідуючий кафедрою бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету ім.. Семена Кузнеця;

Гриценко А.А., д.е.н., заступник директора Інституту економіки та прогнозування НАН України;

Бубенко П.Т., д.е.н., виконавчий директор Північно-східного наукового центру НАН України;

Маслак О.І., д.е.н., професор, завідуюча кафедрою економіки Кременчуцького національного університету ім. Михайла Остроградського;

Сахнович Т.О., к.е.н., завідуючий кафедрою економіки і організації машинобудівного виробництва Білоруського національного технічного університету;

Шімпф К., зав. навчальною частиною економічного факультету, Німеччина;

Коціскі Д., декан економічного факультету Мішкольського університету, Угорщина;

Сікорска М., канцлер Вищої школи менеджменту охорони праці міста Катовіце;

Алексєєв І.В., д.е.н., професор, заступник навчально-наукового інституту, завідуючий кафедрою фінансів, Львівська політехніка;

Маліков В.В., к.е.н., професор, завідуючий кафедрою обліку і аудиту Харківського національного автодорожнього університету;

Перерва П.Г., д.е.н., професор, декан економічного факультету;

Гаврись О.М., к.е.н., професор, декан факультету бізнесу та фінансів;

Заруба В.Я., д.е.н., професор, декан факультету економічної інформатики та менеджменту;

Манойленко О.В., завідуючий кафедрою економічного аналізу та обліку;

Міщенко В.А., д.е.н., професор, завідуючий кафедрою фінансів, контролінгу та ЗЕД;

Яковлєв А.І., д.е.н., професор, завідуючий кафедрою економіки та маркетингу.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова

Перерва П.Г., д.е.н., проф., декан економічного факультету , НТУ „ХПІ”

Співголова

Гаврись О.М., к.е.н., проф., декан факультету бізнесу й фінансів НТУ „ХПІ”

Заступник Голови

Манойленко О.В., д.е.н., проф. кафедри економічного аналізу та обліку

Смоловик Р.Ф., к.е.н., проф. кафедри економічного аналізу та обліку;

Мехович С.А., к.е.н., проф. кафедри економічного аналізу та обліку;

Давидюк Т.В., професор кафедри економічного аналізу та обліку

Єршова Н.Ю., к.е.н., доц. кафедри економічного аналізу та обліку;

Линник О.І., к.е.н., доц. кафедри економічного аналізу та обліку;

Побережна Н.М., доцент кафедри економічного аналізу та обліку;

Строков Є.М., доцент кафедри економічного аналізу та обліку;

Юр’єва І.А., доцент кафедри економічного аналізу та обліку.

СЕКРЕТАРІАТ

Відповідальний секретар

Строков Є. М., к.е.н., доц. кафедри економічного аналізу та обліку

Заступники відповідального секретаря

Побережна Н.М., к.е.н., доц. кафедри економічного аналізу та обліку;

Мартинова В.В., інженер кафедри економічного аналізу та обліку

КОЛЄСНІЧЕНКО А.С., ас. каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»

ВПЛИВ ІНТЕГРОВАНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕНЕРГОРИНКІВ НА СИСТЕМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ УКРАЇНИ

Традиційно ринок електричної енергії залишається суттєво

чутливим до процесів, які відбуваються в масштабі транснаціонального партнерства, міжгалузевого співробітницва та міжрегіональної інституціональної взаємодії.

Створення світового електроенергетичного ринку ґрунтується на моделюванні та інтеграції регіональних енергоринків, ефективність яких визначає стратегічний вектор розвитку глобальної енергосистеми та встановлює вимоги до формування механізму державного регулювання взаємовідносин учасників, задіяних у відповідних процесах.

За прогнозами Міжнародного Енергетичного Агентства, потреби людства в первинних джерелах енергії до 2030 р. зростатимуть у середньому на 1,6% щорічно [1]. Традиційні вуглеводи, до яких належать: нафта, природний газ і вугілля, запаси яких обмежені, залишатимуться у цій перспективі основними джерелами енергії.

Крім цього, ціни на енергетичні ресурси зберігаються на високому рівні та характеризуються нестабільною динамікою. Так, аналітики групи Geostrategy відзначають, що протягом 2016 р. зберігається тенденція стабілізації цін на світовому нафтовому ринку, що обумовлено незначним, однак прогнозованим рівнем зростання економік США, ЄС і КНР, а також відновленням сировинних ринків. Станом на 12 вересня 2016 р. ф'ючерси для марки нафти Brent і WTI за показниками жовтня і листопада склали в межах 46 дол. США за барель, ф'ючерсна ціна на грудень поточного року - близько 48 дол. США за барель. Протягом останніх кількох років здійснювалися спроби обмежити видобуток нафти для стабілізації і підвищення світових цін на це вид палива. Але зробити це не вдалося, і країни ОПЕК продовжили нарощування обсягів видобутку ресурсу. Як наслідок, виробництво нафти сьогодні перевищує попит. Прогнозні оцінки розвитку цін на нафту в середньостроковій перспективі - до 2024 р. - може вирости до 80 дол. США за барель, а за песимістичним сценарієм - залишиться на рівні приблизно 50 дол. США за барель [2].

Сучасні умови глобалізації світових ринків електричної енергії, особливості інституціональних трансформацій, які при цьому супроводжують зміни технологічного, енергетичного та організаційно-економічного базису, відображені в наукових працях: О.В. Булатової [3], Д.В. Бусарєва [4], Х.С. Мітюшкіної [5],

А.А. Рабіа [6], В.К. Сенчагова [7] та ін. Незважаючи на досить широкий спектр досліджень щодо зазначених питань, ряд аспектів цієї багатогранної наукової проблеми залишається недостатньо розкритим. Це стосується насамперед дослідження впливу інтегрованих регіональних енергетичних ринків на систему державного регулювання взаємовідносин суб'єктів ринку електричної енергії.

До ключових факторів дестабілізації роботи енергоринку належать наступні тенденції енергетичного макросередовища: зростання його волатильності, посилення взаємозалежності між країнами-виробниками електроенергії, транзитними країнами й країнами-споживачами, послаблення інвестиційної складової енергетичного сектору і розвитку енергетичної інфраструктури тощо, що сукупно загрожує збалансованості та прогнозованості його розвитку та збереженню глобальної енергетичної безпеки [5, с. 7].

За умов трансформації енергетичної парадигми світогосподарського розвитку під впливом глобалізації, еволюції форм та механізмів глобалізаційної диверсифікації регіональних енергетичних ринків зростає роль інституціональних регуляторів українського енергоринку, постає завдання визначення їх здатності протидіяти глобальним енергетичним загрозам. Ефективний вплив таких суб'єктів ринку дозволяє визначити ступінь спрацьованості міжнаціональних структур, оцінити відповідність обраної цільової моделі енергоринку внутрішнім стратегічним орієнтирам розвитку і викликам макроекономічного рівня, що в результаті сприятиме розробці дієвого інструментарію, спрямованого на забезпечення сталої роботи регулюючого апарату держави в галузі електроенергетики.

Таким чином, в умовах загострення конкурентної боротьби за світовий енергетичний ресурс та посилення геополітичної нестабільності в контексті розвитку інтегрованих регіональних енергоринків формування якісно нової енергетичної моделі глобального економічного розвитку в значній мірі впливає на становлення взаємовідносин суб'єктів енергоринку України, вимагає комплексного підходу до побудови системи державного регулювання, з урахуванням необхідності удосконалення теоретичного підґрунтя та підвищення ефективності практичного впровадження.

Список літератури: **1.** Key world energy statistics 2009, 2010 [Electronic resource] / International energy agency. — Access mode : http://www.iea.org/statistics/ **2.** Влияние глобального энергетического рынка на Украину [Електронний ресурс] / http://geostrategy.ua/node/1348. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/articles/1800/. — Назва з титул. екрану. **3.** *Булатова, О. В.* Формування континентальних моделей регіональної інтеграції [Електронний ресурс] / О. В. Булатова // Проблеми й перспективи розвитку співробітництва між країнами Південно-Східної Європи в рамках ОЧЕС : збірник наукових праць. — К., 2008. — С. 77–82 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pips/2008/index.htm **4.** *Бусарєв Д.В.* Диверсифікація світового ринку енергоресурсів в умовах глобальної енергетичної кризи: ареф. … канд. екон. наук: 08.00.02 [Текст] / Бусарєв Дмитро Вячеславович. — К. — 2014. — 22 с. **5.** *Мітюшкіна, Х. С.* Створення інтегрованих регіональних енергоринків в умовах розвитку глобалізації [Текст] / Х.С. Мітюшкіна // Економічний часопис-XXI. — 2011. — № 9-10. — С. 7-10. **6.** *Рабиа, А. А.* Структурные изменения в мировой энергетике и задачи государственного регулирования энергетического сектора в Украине [Текст] / А.А. Рабиа,// Актуальні проблеми економіки. Науковий економічний журнал. — № 8 (110). — 2010. — С. 31-36. **7.** *Сенчагов, В. К.* Экономическая безопасность: геополитика, глобализация, самосохранение и развитие (книга четвертая) [Текст] / В.К. Сенчагов. — М.: ЗАО «Финстатинформ», 2002. — 128 с.

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут» 2016 р.

Наукове видання

ТРУДИ
XII - ої Міжнародної науково-практичної
конференції

**«ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ
«ОПТИМУМ – 2016»**

6-8 грудня 2016 року
м. Харків

Редактори:
Манойленко Олександр Володимирович
Строков Євген Михайлович

Відповідальний секретар:
Строков Є.М.

Верстка та оригінал-макет:
Строков Є.М.

Дизайн обкладинки
Строков Є.М.

Підписано до друку: 04.12.2016 р. Формат 60х84/16
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. а 12,21
Тираж 300 екз

Надруковано в типографії ФЛП Воронюк В.В.
м. Харків, пл. Руднєва, 4
тел. (057) 757-93-82